

Asırlık 'Agora geleneği' el değiştirirken eski müdavimler anlatıyor:

'Fiçıların üzerinde oynardık'

Haliç'in Balat semtinde her şey değişti. Bu yıl bir yüzyılı deviren Agora Meyhanesi de zamana ayak uydurdu. Hristo Bey, dükkânı devretti. Eski müdavimler de yerlerini yeni nesile bırakıyor ve gelenekler değişiyor.

Oral Gönenç

Okurlarımız hatırlayacaklardır; 1988 yılında, Cumhuriyet DERGİ'nin 22 Mayıs tarihli 117. sayısında, Haliç'in Balat semtinde, ara sokaklardaki 98 yıllık Agora Meyhanesi'nin öyküsünü dile getirmiştik. Meyhanenin bir süre sonra kapanacağını da belirterek "Agora Meyhanesi'ne kapanmadan önce bir gidin hiç olmazsa, balıkçıdan balık alıp buğulama ya da tava yapmayı da Hristo Bey'e bırakın" demiştik. Aradan aylar geçip bir İstanbul ziyaretinde bir başka kenar meyhanede yandaki masadan, "Birader, Agora da tamirde; Haliç'te gidecek meyhane mi kaldı?.." diye yükselen bir hayıflanma duyunca, oraya kadar gidip bir bakmak şart oluyor.

Balat'a vardığımda, görüyorum ki eski Agora'dan pek eser yok artık. Yolumu komşu balıkçı Halit Yalman kesiyor. Anlattığına göre, 88'deki o yazımız yayımlandıktan sonra, birçok eski müşteri, geçmiş günleri yad etmek için, "taksilere binip" uzak semtlerden gelmişler. Aralarında, "Yeşilyurt'tan emekli Hüseyin Bey", "Ortaköy'den Mehmet Bey" bile varmış. Bu emektar eski müdavimler, "Çocukluğumuz burada geçti" diyerek eskilerden anlatmışlar; Hristo Bey ile birer kadeh şarap, birer tek rakı içip anı tazelemişler.

Balıkçı Halit Yalman, "Eskiden müşteri benden balık alır, kendi ayıklar, Hristo pişirir sonra oturup birlikte yerlerdi emekli işi. Şimdi o yok artık; her bir istegini garsona söyleyeceksin" diyor.

Agora'dan içeri girince, 'eski' olarak pek bir şey kalmadığını görüyorum. Sadece kocaman şarap fiçileri masa işlevini görmeyi sürdürmekte. Bir metre boyundaki dev şişe de eskiden durduğu yan duvardan karşı duvara geçmiş. Şimdi artık burayı başkaları işletiyor. Kapanmamış da, devir olunca elden geçmiş. Duvarda "Agora 1890" yazısı olmasa, diğer meyhanelerden pek farkı kalmayacak. Aşçısı, garsonları, şefi, büfecişi ile. Yepyeni fayans kaplı tezgâhlar falan.

Karşı sıradaki bir küçük dükkânda Agora'nın eski müşterilerinden ikisi ile hem kahve içiyor hem konuşuyoruz. Şeref Candan, "Bu yeni kişi, Hristo Bey'in tercih ettiği biri, çok kişi istedi; ama o vermedi" diyor ve ekliyor, "Başkalarına bırakıp gidiyordu çoğu zaman. Kendisi turist rehberidir aynı zamanda. On gün, on beş gün sonra dönüyordu. Sıkılmıştı artık. Elli sene bu. Bize sordu, 'Devret, iyi olur' dedik. Eh eskiden orada başka bir âlem vardı. Şimdi bir temizlik oldu. Ben yine her gün giderim, içeride otururum. İçmem, televizyon seyrederek çıkarım."

Eskici Muammer Karayel'e soruyorum, "Elli yıl boyunca kendisi çalıştıktan sonra yüz yıllık Agora'yı niye devretti acaba Hristo Bey?"

"Ben çok yıllar devam ettim oraya. Ta Hristo'nun babasının zamanından beri. Efendim; bıktı artık, berduşlardan bıktı. Adam bir tane bira içiyor orada içeride yatıp kahyor. Turistler geliyor falan, mahcup oluyor. Ötekine de yatma diyemiyor. Ne yapsın, devretti kurtuldu!"

8

Fotoğraflar: ORAL GÖNENÇ

"Yine gidiyor musunuz Agora'ya?"

"Ben gitmiyorum oraya artık. Yeni hali sarmadı beni. Eski hali güzeldi. Yeni personel gelmiş, Hristo yok, fiyatlar çok farklı eskiye göre. Adam tabii bir sürü personel çalıştırıyor, onların aylığını çıkaracak. Nazımın geçebileceği başka eski yerler bulursak gidiyoruz. Ama Agora'nın tadı başka idi; fiçilerin üzerinde oynardık Sulukule'den gelenlerle beraber!"

Sokağın altındaki kahvede Balat'ın renkli kişisi ve Agora'nın eski müşterisi "Tombalacı Şerafettin Abi"yi buluyorum:

"Ben Şerafettin Büyüktelli, aslen Şebinkarahisarlıyım. Kırk beş senedir İstanbul'da yaşıyorum, kırk beş senedir de Agora'ya giderim!"

"Agora'nın eski müşterileri yeni haliyle oraya gidiyorlar mı, gitmiyorlar mı?"

"O eskiler durmadan değişirler. Aynı kişiler birbirlerini aynı şekilde idare edemezler. Yaşamı herkes aynı şekilde sürdüremez ki!.."

"Hristo bırakınca sevinen ya da üzülen oldu mu?"

"Sevinen bir kere olmamıştır da üzülen de olmamıştır. Bu biri gider biri gelir misali; böyle olur. Eskiden, o zaman, 'Harabat ehli idi o âlem, yani berduş yatağı idi. Şöyle bir deyim vardır: Hor bakma harabeye, defineye sahip viraneler var. O adam hor bakmazdı. Bütün berduşlar yer içer, yatar kalkardı. Şimdi gidemezler oraya. Her biri bir tarafa dağıldı."

Hristo Bey'i göremeden ayrılıyorum bu kez. Dediklerine göre, yine her gün bir kere uğruyor mus Balat'a. □

Agora Meyhanesi'nde yeni düzen: Eski Balatlı büfeci Nuri Dalkılıç ve oto tamircisi Remzi Bey ile (ortada), meyhanenin aşçısı Cemalettin Erdoğan, fiçimasalardan birinin önündeler ve tabii ki "eskiyi konuşuyorlar"; genç bir garson da onları seyrediyor (üste)... Bir başka köşede, "yeni nesilden" biri: Meyveci Yalçın, rakı içmekte. Arka duvarda, "AGORA 1890" yazısı ve bir metre boyundaki şişe (yanda).

